

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep.

0030 OSLO

Deres ref
200601845

Vår ref
07/294-2 JOS

Dato
21.02.2007

Organisering av Kristiansand havn - kommunalt foretak

Vi viser til brev av 22. januar 2007.

I brevet er bedt om en vurdering av om hvorvidt en nærmere beskrevet organisering av Kristiansand havn er i samsvar med kommuneloven – nærmere bestemt kap. 11 om kommunale foretak.

Vi nevner for ordens skyld at spørsmålet om hvorvidt en del av kommunens virksomhet, der denne er regulert i lov, kan organiseres som et kommunalt foretak (KF) etter kommuneloven kap. 11, i prinsippet beror på en fortolkning av den aktuelle lov. Det fremgår av Fiskeri- og kystdepartementets brev at organisering av Kristiansand havn som kommunalt foretak er i samsvar med havne- og farvannsloven.

Der havnen organiseres som et kommunalt foretak (KF) vil bestemmelsene i kommuneloven kap. 11 gjelde. Organiseringen av virksomheten, myndighetsfordelingen mellom foretakets organer, og styrings- og ansvarsforhold m.v. må således være i samsvar med disse bestemmelsene.

Av utkast til vedtekter for foretaket er det lagt opp til at det i tillegg til styret og daglig leder skal etableres et eget "havneråd" med nærmere bestemte funksjoner i forhold til kommunestyret og styret i foretaket. Som Fiskeri- og kystdepartementet påpeker i sitt brev har ikke kommuneloven bestemmelser som omhandler denne form for organisering av kommunale foretak. Spørsmålet om etablering av andre foretaksorganer enn styret og daglig leder er imidlertid drøftet i forarbeidene.

I NOU 1995: 17 "Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet" fremgår vurderingen av pkt. 11.2.4 "Mulige andre foretaksorganer". Det fremgår der at et slikt råd eventuelt kunne få delegert visse funksjoner fra kommunestyret, og bl.a. ha større muligheter enn kommunestyret til å følge opp styrets virksomhet og underlegge dette folkevalgt kontroll. Utvalget ble imidlertid stående ved at kommunestyret selv burde utøve den øverste myndighet i foretaket "uten noen mulighet til å skyte inn et mellomliggende organ". (s. 138). Det er anført flere grunner til at utvalget landet på dette standpunkt, men sentralt synes å være vurderinger knyttet til klare ansvarsforhold. Det heter bl.a. at "Et særskilt oppnevnt råd mellom styret og kommunestyret/fylkestinget vil dessuten lett kunne få karakter av et overstyre som kan svekke styrets rolle og ansvar for ledelsen av foretaket og skape uklare ansvarsforhold (l.c). De generelle vurderinger knyttet til ansvarsforholdene mellom foretaket og kommunestyret fremgår av pkt. 11.2.3.4 (s. 136): "Utvalget mener at styret bør være direkte underordnet kommunestyret/fylkestinget og at daglig leder bør være styrets direkte underordnede. Utvalget ser på dette forholdet mellom kommunestyret/fylkestinget, styret og daglig leder som helt sentralt når det gjelder hensynet til å etablere en fungerende organisasjonsform med klare over- og underordningsforhold og ansvarsforhold".

Det er ingen holdepunkter i odelstingsproposisjonen for at departementet var av en annen oppfatning enn lovutvalget på dette punkt.

På bakgrunn av at det i forarbeidene ble gjort en grundig vurdering spørsmålet om hvorvidt det skulle kunne opprettes et "råd" eller liknende mellom styret og kommunestyret, og eksplisitt tatt stilling til dette, legger Kommunal- og regionaldepartementet til grunn at kommuneloven kap. 11 må forstås slik at det ikke er anledning til å etablere et slikt organ i et kommunalt foretak.

Med hilsen

Helga Hjorth e.f.
avdelingsdirektør

Jostein Selle
seniorrådgiver

Postadresse:
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon *
22 24 90 90 /
Org. nr.:
972 417 858

Kommunalavdelingen
Telefaks:

Saksbehandler:
Jostein Selle
22 24 72 61